

Загалом, за час роботи нової урядової команди фактично виконано 313,6 тисяч виконавчих документів та стягнуто 2,6 млрд грн. Це на 42,5 тисячі виконавчих документів або 16% більше, ніж за аналогічний період 2018 року [1]. Разом з цим, для того, щоб вирішити проблему невиконання судових рішень, Мін'юст спрощує доступу до професії приватного виконавця. Змінено склад Кваліфікаційної комісії приватних виконавців та Дисциплінарної комісії приватних виконавців та актуалізовано перелік питань автоматизованого анонімного тестування, виключивши логічно некоректні запитання для проведення кваліфікаційного іспиту осіб, які мають намір здійснювати діяльність приватного виконавця. Це допоможе в Україні повноцінно запустити інститут приватних виконавців та залучити компетентних фахівців до системи.

#### **Список використаних джерел:**

1. Андрій Гайченко. За 100 днів роботи Уряду в разі збільшився показник виконання судових рішень. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/andrij-gajchenko-za-100-dniv-roboti-uryadu-v-razi-zbilshivsya-pokaznik-vikonannya-sudovih-rishen>.

**Ромах Світлана Адамівна**

*Начальник відділу культури та туризму Чемеровецької селищної ради*

## **ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ**

Сфера культури відіграє особливу роль у розвитку українського суспільства, забезпечуючи створення, збереження, поширення і засвоєння загальнолюдських і національних духовно-культурних цінностей. Однак упродовж багатьох років фінансування культури здійснювалося за «залишковим» принципом, що призвело до погіршення фінансового стану закладів культури і мистецтва, скорочення концертно-гастрольної діяльності

театрів, розвалу мереж кінопрокату та книготоргівлі, закриття сільських клубів і бібліотек, руйнування пам'яток історії та культури тощо. Спроби реформування системи фінансування сфери культури за світовими стандартами, запровадження програмно-цільового методу планування видатків направлялися не на розвиток культури, а лише на виживання галузі і не призвели до суттєвих змін. Тому аналіз джерел фінансування сфери культури, визначення основних тенденцій та перспектив їх розвитку є надзвичайно актуальним питанням [1, с.64].

У загальному вигляді джерела фінансування сфери культури поділяються на державні та приватні. Державна підтримка фінансового забезпечення сфери культури включає пряме бюджетне фінансування по точній діяльності закладів, організацій, підприємств культури та мистецтва державної, комунальної, рідше приватної форми власності і цільові трансферти, призначені для фінансування національних довгострокових програм та проектів. До непрямих заходів державної підтримки відносять державні гарантії, кредитні та податкові пільги. Приватне фінансування культури здійснюється шляхом залучення коштів меценатів (корпоративного меценатства та індивідуального пожертвування), спонсорів та в рамках державно-приватного партнерства. В Україні існує система переважно державної підтримки фінансового забезпечення сфери культури, яка складається з прямого та непрямого бюджетного фінансування.

Місцеві бюджети спрямовують на фінансування культури і мистецтва значно більшу частину видатків, ніж державний бюджет. Це пояснюється структурою витрат місцевих бюджетів згідно з Бюджетним кодексом України.

Видатки з Державного бюджету на фінансування культури і мистецтва є відображенням не тільки соціально-економічного становища держави, а й спроможності керівництва Міністерства культури України відстоювати інтереси сфери культури.

Основними недоліками прямого бюджетного фінансування є розмитість пріоритетів, наявність значної кількості державних програм та заходів, що фінансуються з держбюджету, незначна роль конкурсних механізмів у

фінансуванні конкретних програм, нестабільність загального розподілу витрат, переважання видатків утримання над видатками розвитку, недофінансування сфери культури, недотримання фінансової дисципліни і раціональності в забезпеченні реалізації фінансової діяльності держави.

Непряме бюджетне фінансування сфери культури в Україні не отримало такого значного поширення, як у розвинутих країнах, де держава забезпечує податкові й кредитні пільги як самим закладам культури та мистецтва, так і організаціям, що надають їм фінансову підтримку.

В умовах недостатнього фінансування з державного бюджету зростає роль власних надходжень державних і комунальних закладів культури, отриманих як плата за послуги, що надаються ними згідно з основною діяльністю. Більше третини видатків покриваються із власних доходів закладів культури, оскільки державне бюджетне фінансування виявляється нижчим за заплановане. Утім, непоодинокі випадки, коли органи державної влади гальмують або навіть блокують використання зазначених коштів на спеціальних рахунках в системі держказначейства, що унеможлиблює ефективну роботу із позабюджетними джерелами фінансування для забезпечення нагальних потреб закладів культури [2].

Залучення недержавних коштів у культуру і мистецтво має багатовікові традиції, однак важливе значення має модель її фінансування з боку держави, обумовлена національними традиціями, особливостями законодавства та іншими факторами. Незважаючи на існування різних підходів і різних моделей фінансування культури з боку держави, простежується важлива схожість – це відношення до культури як до чинника духовного та економічного розвитку суспільства. Внаслідок цього численні організації у сфері культури входять в єдиний економічний сектор, що вимагає до себе уваги і комплексного підходу, як від держави, так і з боку приватного капіталу.

Політична та економічна стабілізація в Україні сприятиме залученню приватних джерел фінансування в розвиток культури. Утім, цього замало:

шляхом співпраці влади, бізнесу та громадянського суспільства необхідно створити умови в країні для розвитку культури в ринкових умовах.

Представники влади на сьогодні вже заявили про готовність до проведення системного реформування всіх складових життєдіяльності країни. Зокрема, Комітет Верховної Ради України з питань культури та духовності презентував проект нової Концепції реформування культурної сфери в Україні. Серед основних напрямів реформи зазначається й про зміну базових принципів залучення коштів для фінансування культури: широке використання недержавних коштів для підтримки галузі та створення передумов для появи і функціонування нових культурних об'єктів та явищ. Щодо приватних джерел фінансування сфери культури, то тут важливу роль відіграють меценатство, спонсорство та державно-приватне партнерство. Меценатство є різновидом благодійної діяльності й відрізняється від благодійництва специфічними соціальними й культурними цілями. Через меценатську діяльність здійснюється некомерційна підтримка діяльності закладів, організацій підприємств культури, окремих митців та мистецьких проєктів. Водночас приватні особи та компанії мають змогу формувати позитивний імідж та демонструвати політику соціальної відповідальності підприємств культури, окремих митців та мистецьких проєктів. Водночас приватні особи та компанії мають змогу формувати позитивний імідж та демонструвати політику соціальної відповідальності.

Важливе місце серед приватних джерел фінансування культури посідає спонсорство, яке відповідно до чинного законодавства України визначається як добровільна матеріальна, фінансова, організаційна та інша підтримка фізичними та юридичними особами будь-якої діяльності з метою популяризації виключно свого імені, найменування, свого знака для товарів і послуг [3].

Важливим напрямком впровадження соціальної відповідальності бізнесу, безперечно, є галузь культури і мистецтва, яка завжди страждала від недофінансування, а тим більше – в часи економічних негараздів. Водночас, світовий досвід показує, що за умов ринкової економіки сфера культури не

може і не повинна розраховувати лише на державне фінансування. У країнах Європейського Союзу існує розгалужена система залучення додаткових джерел фінансування культурної сфери, адже скорочення бюджетних видатків на культуру та залучення позабюджетних коштів стало характерною тенденцією останніх десятиліть у більшості європейських країн

Галузь культури і мистецтва в сучасних умовах характеризується відсутністю дієвих механізмів управління, що дають змогу залучати до цього сектору економіки значні обсяги фінансових ресурсів, оскільки органами законодавчої влади не створені дієві нормативно-правові засади, що дають змогу ефективно взаємодіяти суб'єктам господарювання культурного комплексу України з фінансовими, банківськими структурами, лізинговими компаніями, організаціями інших галузей народного господарства. Однак, на нашу думку, найбільш істотним фактором, здатним значним чином вплинути на підвищення ефективності інвестиційних процесів у сфері культури в Україні, є наявність висококваліфікованих фахівців, які мають необхідний рівень знань для ефективної діяльності у сфері культури в умовах посиленої конкуренції.

Наразі в Україні слабо розвинені механізми залучення позабюджетних коштів на розвиток культури, а бюджетна підтримка орієнтована переважно на державні та комунальні заклади культури. Водночас існує необхідність підтримки діяльності культурних організацій різних форм власності (громадських, приватних) та адаптації бюджетних установ до роботи у ринкових умовах.

#### **Список використаних джерел:**

1. Дубок І.П. Джерела фінансування сфери культури в Україні та напрями їх розширення. *Вісник НАДУ*. 2015. №2. с.63-70
2. Гриценко О. А., Солодовник В. В. Шляхи удосконалення фінансування культури в Україні : аналіт. записка. URL: [http://www.culturalstudies.in.ua/zv\\_2004\\_1.php](http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2004_1.php).

3. Про рекламу : Закон України від 3 лип. 1996 р. № 270/96-ВР. URL:  
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/270/96-вр>

**Рудик Олександр Володимирович**

*Головний спеціаліст-інспектор відділу  
державного архітектурно-будівельного контролю ТМР*

**Сисюк Андрій Григорович**

*Головний спеціаліст надання адміністративних послуг – інспектор відділу  
архітектурно-будівельного контролю ТМР*

## **КОНТРОЛЬНІ ПОВНОВАЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АРХІТЕКТУРНО- БУДІВЕЛЬНОЇ ІНСПЕКЦІЇ УКРАЇНИ**

Сфера житлового будівництва та містобудування є однією із найпривабливіших сфер інвестування в Україні, а ринок будівництва – одним із найпотужніших сегментів української економіки. Разом з тим подальший розвиток ринку будівництва потребує, перш за все, формування і вдосконалення системи регулювання та контролю за усіма процесами, що відбуваються на ньому. Адже за своєю сутністю ринок будівництва має приваблювати інвесторів своєю законністю, прозорістю та чесністю. У зв'язку з цим особливої актуальності набувають питання реагування державних органів, що здійснюють функції контролю, щодо запобігання та припинення правопорушень у сфері містобудівної діяльності.

Провідне місце в системі державних органів, що здійснюють контроль у сфері містобудівної діяльності, належить Державній архітектурно-будівельній інспекції України.

Відповідно до Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України, затвердженого Постановою КМУ від 09.07.2014р. № 294 [162], Державна архітектурно-будівельна інспекція України (Держархбудінспекція) є центральним органом виконавчої влади, який реалізує